

Autorul este absolvent al Facultății de Jurnalism din cadrul Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu-Mureș, licențiat al Facultății de Istorie și Filosofie, din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, absolvent de Master în specializarea *Comunicare și Relații Publice* din cadrul S.N.S.P.A. București. A

urmat specializări postuniversitare fiind *Înalt Funcționar Public*, ca absolvent al Institutului Național de Administrație Publică București, specializarea *Administrație Publică*, absolvent al specializării *Managementul Afacerilor Interne* din cadrul Academiei Naționale de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” București, Colegiul Național de Afaceri Interne, totodată este absolvent al specializării *Științe militare, informații și ordine publică*, din cadrul Academiei Naționale de Informații „Mihai Viteazul” București – Colegiul Național de Informații. De asemenea, este doctor în filosofie al Universității de Nord din Baia Mare, teza sa doctorală fiind *Concepția etică a lui David Hume, deschideri, limite și implicații în contemporaneitate*, publicată la Editura Eikon din Cluj-Napoca.

A fost profesor, jurnalist, secretar general de redacție, director executiv adjunct și purtător de cuvânt al Primăriei municipiului Târgu-Mureș, prefect al județului Mureș, deputat și senator în Parlamentul României. Este membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Târgu-Mureș. În prezent, este lector universitar doctor în cadrul Facultății de Științe și Litere „Petru Maior”, Specializarea *Comunicare și Relații Publice*, din cadrul Universității de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu-Mureș.

Cuprins

PREFAȚĂ.

Comunicare și trăire socială.....15

Să orânduim comunicarea împreună!.....19

CAPITOLUL 1.

Comunicare, relații publice, etică și deontologie21

Transparența în administrația publică, comunicarea de criză și dezinformarea.....21

1) *Un cadru legislativ adecvat transparenței în administrația publică*.....22

2) *Soluții pentru eliminarea disfuncționalităților*.....26

3) *Apusul transparenței și comunicarea de criză*.....28

4) *Proliferarea manipulărilor, succesul dezinformării*.....40

5) *Concluzii*.....46

Comunicarea și relațiile publice, din perspectiva eticii și a deontologiei profesionale47

1) *„Șocul viitorului”, devenit prezent*48

2) *Concepte filosofice, morale, etice, de la teorie la practica jurnalistică*.....51

3) *Prin peisajul străduințelor și încercărilor de a configura o etică globalistă*.....56

4) *De la concepte, terminologii și idei, la practica și problemele comunicării*.....59

5) Etică și coduri deontologice în comunicare, jurnalism și relații publice.....	67
6) Etica jurnalistică, reglementări ale Uniunii Europene	72
Concluzii	75

CAPITOLUL 2.

Cultură – istorie – spiritualitate

Se împlinesc 80 de ani de la teroarea deportării românilor în Siberia.....	79
Eroi ai copilăriei mele.....	81
Amintiri dureroase despre cel care a scris „Amintiri din copilărie”	83
„În dragoste și în literatură, suntem atrași de ceea ce aleg alții.”	85
Creștinii ortodocși din Ardeal îl socotesc între sfinți.....	86
„Doarme aici visând întregirea neamului său...”	88
Ziua curajului	89
„Un om poate fi distrus, dar nu înfrânt...”	90
„Ești ceea ce faci, nu ceea ce spui că vei face.”	91
„Sunt o pasăre singură-n ceață/ și abia mai știu dacă zbor...”	92
„Cine uită nu merită”	95
„Neamul nostru rămâne pentru că și el participă, în felul lui, la eternitatea ființei”	96
În acest sol zac osemintele unui popor care a știut să moară apărându-l.....	98
Duminica, într-un joc de familie.....	100
Calea străbunilor este calea urmașilor mei... ..	101
Câmpia libertății românești.....	102
„Dumnezeu nu joacă zaruri”	103
Evitați demența digitală!.....	105
„Am iubit viața ca un desfrânat”	105

Autorul „Marseillezei românilor” a murit umilit, distrus de sărăcie... ..	107
„Ca sa voiești ceva, se cere unire, iar fără unire voința nu are tărie.”	108
Liturghierul neamului românesc.....	110
Lumina sufletului unui fiu de căruțaș	112
Hora Ardealului – Hora Unirii	114
Hristos s-a Înălțat!.....	115
„Las vouă moștenire/ Creșterea limbii românești/ Ș-a patriei cinstire.”	116
„Sufletul să-ți fie ca gândul, gândul ca vorba și vorba ca fapta”	117
Adevăr, din început,/ Chinuit, tu veșnic sângeri... ..	119
Un filosof român distrus de temnițele regimului comunist	120
Limba română și izvoarele sale latine, consemnate de umaniștii italieni.....	122
„Dacă dragoste nu e, nimic nu e!”	124
„Suntem ceea ce avem curajul să fim”	126
„Comoara sufletului, ca și-a minții/ E să iubești pentru-a putea ierta.”	128
Mihai Viteazul, într-o autobiografie a sacrificiului pentru țară foarte sugestivă	130
Domn al Țării Românești, al Ardealului și al Moldovei... ..	132
„S-a stins dumnezeiasca lui cântare/ Si n-o să mai răsunie nicicând si nimănu/ Și unde-i el acuma e întuneric mare;/ Pecetluită este gura lui.”	133
Românii transilvăneni s-au unit într-un glas pe Câmpia Libertății: „Noi vrem să ne unim cu țara!”	135
„Nu am, moarte, cu tine nimic,/ Eu nici măcar nu te urăsc...”	137
O înfrângere glorioasă prin semnificațiile ei istorice.....	138
O zi cu profunde și sfinte semnificații	139

„Fericiți cei prizonieri pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor”	141
Candela versurilor să-i rămână nestinsă... ..	143
„Aici zace Păstorel,/ Om ales și spirit fin, Dacă treceți pe la el,/ Nu-l treziți, că cere vin!”	145
Pentru România Mare, așa cum a fost odată „dodoloață”!.....	147
Omul providențial, Întregitorul de țară... ..	148
Să nu ziceți că nu am fost preveniți și că nu am știut!.....	149
„Românismul” ca ideologie salvatoare pentru țară, în viziunea lui Constantin Rădulescu Motru.....	149
Soldații români au pus opinca pe Parlamentul din Budapesta	151
„Sunt trist, dar pozitiv, din fericire,/ Și pot să râd și pot să scriu povești/ Și-n jurul meu e-atâta strălucire, Încât mi-e frică să te-treb cum ești.”	152
În urmă cu un secol, a fost profețit „Declinul Occidentului” ..	154
137 de ani de la sfîntirea Steagului Național	156
Suntem în Postul Paștelui, iertăm dar nu uităm!	157
Când viața învinge ficțiunea iar realitatea șochează printr-un triumf amoros fatal	160
„O prea mare iubire ucide...”	163
Recunoștință și glorie străbunilor, la mulți ani, români!.....	166
„Tu ești Mircea?/ – Da-mpărate!/ – Am venit să mi te-nchini,/ De nu, schimb a ta coroană într-o ramură de spini.”	167
„Nu e destul să fii bun. Trebuie să fii bun de ceva.” (Tudor Arghezi)	169
„Țineți cu poporul toți, ca să nu rătăciți!”	171
Marea iubire a poetului Vasile Alecsandri, frumoasă și dramatică în confruntarea cu timpul	173
„Nu condiția noastră, ci calitatea sufletului nostru ne face fericiți”	176

„Vreau să-mi spui frumoasă Zaraza, cine te-a iubit? Câți au plâns nebuni pentru tine și câți au murit?”	178
Ziua comemorării martirilor Brâncoveni	179
Ziua națională de cinstire a martirilor din temnițele comuniste	181
79 de ani de la bătălia eroică pentru eliberarea Basarabiei și a Nordului Bucovinei.....	182
„Nu se privesc, nu se salută ca niște câini râioși. Plutește deasupra boxei un aer de descompunere, de baltă stătută. Boxa pute”	183

CAPITOLUL 3.

Între teorie și exercițiul comunicării cu viața, zi de zi

Libertate deplină în comunicare sau „big brother” și cenzură?	187
Foarte grav, periculos!.....	189
O lume tot mai mult cu fundul în sus Să știți ce ne așteaptă.....	191
Până nu e prea târziu... ..	193
Prea mulți, nesăbuiți, iresponsabili, egoiști și lacomi.....	194
„Pentru morții care vor fi cu miile voi sunteți răspunzători...”	196
Între România reală, demagogie, și Mercedesul electric.....	198
Rușii se tem mai mult de guvern decât de moarte.....	199
Un patriot, un om de cuvânt!	199
Să se vadă la șorici, să se bucure de nesimțire... între ei	201
Victime ale unui sindrom psihologic.....	202
Reacția unui orb într-o lume dominată de (ab)surzi... ..	203
Dacă americanii își asediază democrația, noi ce să mai zicem?!	204
Leul de două parale.....	205
Avem nevoie de vindecare prin credință.....	206

Vom ajunge să ne cerem scuze că suntem normali în România zilelor noastre!.....	207
Mândria națională devine pe zi ce trece „vânare de vânt” ... De ce oare?.....	211
Se dorește oare stabilirea neconstituționalității și în privința impozitării pensiilor speciale?.....	213
Pensii de 15.000 de euro VENITURI LUNARE pentru judecători ai Curții Constituționale a României.....	216
Pentru primenirea României.....	217
Germania a schimbat politic placa și nu mai vrea migranți! ...	219

CAPITOLUL 4.

Județul Mureș și învățelile politico-administrative221

A câștigat funcția de „ficus”, decorativ glorioasă la Târgu-Mureș.....	221
Ceva pute din nou aici... ..	223
Chiar nu se sesizează nimeni?! E inadmisibil!	224
Chiar nu vă este rușine!	225
Minciuna are picioare scurte, domnule primar.....	227
Am trăit s-o vedem și pe asta... De toată jena, chiar nu aveți nicio rușine?!	230
Dormiți români, nu are niciun rost să mergeți la vot!	231
Încă o bătaie de joc pentru târgumureșenii din „colțul albastru”	233
Școala Ardeleană încă suferă la Târgu-Mureș, după mai bine de două secole.....	235
Mă cunoșteau târgumureșenii toți, tu nu m-ai cunoscut!	237
Mă doare capul de atâta incompetență și prostie.....	239
Mă mut la Sibiu!.....	240
PNRR așază economia județului Mureș în Muzeul „pozelor”	242

O primă reușită majoră la Târgu-Mureș: se închid niște străzi!	243
Orașul, pe un butoi exploziv cu amoniac.....	244
Primăria Târgu-Mureș – promotoarea mesajelor privind autonomia Ținutului Secuiesc	246
Parcă e blestemat municipiul Târgu-Mureș.....	248
Incredibil! Unde s-au dus banii târgumureșenilor? La „Sora mea Margit”	250
Români și maghiari, șah nediscriminatoriu la primar și Consiliul local Târgu-Mureș.....	251
Să „ghetoizăm” iluminatul public de sărbători.....	253
Să ne mințim frumos în postul Paștelui.....	255
„Schimbăm placa!”	256
Chiar într-atât îi urâți pe români?	256
De ce NU trebuie închisă str. Bolyai	260
Școala Ardeleană încă suferă la Târgu-Mureș, după mai bine de două secole.....	261
Un buget și-o neputință, condamnați la suferință... ..	263
Un nou abuz, o nouă discriminare servind intereselor UDMR la Târgu-Mureș	267
Unii sunt „mai egali” decât ceilalți, în funcție de etnie... ..	269
Târgu-Mureș, un oraș tot mai sărac, revoltător administrat	271

CAPITOLUL 5.

Politică și supărări retorice.....273

Trendul politic veșnic la modă	273
Numele unei personalități a tehnicii mondiale este terfelit printr-o jalnică asociere politică	274
Cu canabisul prin Parlament și cu țăpăritura moral demagogică prin spațiul public	275
Câtă ipocrizie, cât tupeu și nesimțire!	276
Ca la noi, la nimenea... Mirajul salvării	278

Ce pandemie, dom'le?!	279
Ce imaturitate politică, ce circ bezmetic, ce iresponsabili!.....	280
Păi, ce făcuși, nenicule?.....	282
Cu fruntea sus... ..	283
Curat constituțional: Parlamentarii (și-)au dat, parlamentarii au luat, tot ei au renunțat!	284
Discriminare și trafic de influență la nivel național.....	285
E bai mare, oameni buni!	286
Din furăciunea pădurilor, unii și-au cumpărat avion! Nu profitați politic speculativ de proprietățile acestor oameni necăjiți!	287
Guvernul, între gloria politică de Facebook, spurcarea reciprocă și eșecul PNRR.....	290
I-a luat Dumnezeu mințile.....	291
Io NU POT kivanok!.....	292
Ipocrizia fatală.....	292
Izgoniți mama și tatăl, vă bateți joc de natură și de Dumnezeu... Din păcate, plătim cu toții!.....	293
„Studiu științific” unic în lume: La număr excremente de urs pentru 11 milioane de euro	295
Lupta pentru putere din PNL, faza fatală pe „servicii”	297
Nu contează că s-a ambetat acum 20 de ani, pare că nu și-a revenit nici acum	298
„Nu-i lumină nicării...”	300
Evrika, miracol, soluția o nouă taxă!.....	301
Obrăznicie provocatoare, o palmă pe obrazul României.....	302
Este o hoție! Opriți înstrăinarea averii patriei!	303
„Circoteca”, spectacolul și diversiunea eliminării pensilor speciale.....	304
Este incalificabil, revoltător, năucitor!	305
Opriți tratamentul discreționar și privilegiile pentru „pensionarii deștepți”!	306

Puși la zid, desființați în presa germană	307
Putin reia teoria sovietică conform căreia România a ocupat Basarabia.....	309
Reacția bisericii împotriva „violului” ideologic.....	310
Gloria ipocrită a redeschiderii școlilor.....	310
Responsabilitatea frânelor țării, faza concursului pe bețivăneli...	312
Să nu ziceți că nu v-am spus!	313
Se prăbușește statuia omului nou!	314
Sub masca democrației, rânjește hidros totalitarismul... ..	315
„Șoșocăreala” nu mai salvează România!	317
Toți, o apă și-un pământ, nu vă salvați!	317
Doamne, pe mâna cui ne-ai lăsat țara?!	319
Faceți-vă datoria, până nu este prea târziu!	320
Cercetările demonstrează că sporesc în pandemie: politrucii, „lucoviducii” și guguștiucii... Pentru binele partidelor politice, Senatul a decis: subvențiile rămân la fezandare!.....	321
Până când vă mai permiteți, Kelemen Hunor și UDMR, să vă bateți joc de România?!	323

CAPITOLUL 6.

Economie – societate – (ne)dreptate.....	327
Ar fi un miracol să o ducem mai bine!.....	327
Să salvăm România de faliment!	328
Să fie contagioasă „cioara vopsită”?	329
Cîtu și-a răsplătit alegerea cu bani din rezerva bugetului de stat.....	331
Încă un proces câștigat împotriva abuzurilor CNCD.....	333
Creșterea e mai mult descreștere... prin buzunare.....	334
Cu „cotcodacul” pe la televizor... ..	335
Cum va fi salvată omenirea de foamete?.....	336
Ne așteaptă un an cu crize profunde... ..	337

Nu suntem procente, suntem suflete, suntem vieți!	338
Politica național sinucigașă	339
Să nu pieri de prost ce ești.....	340
Superman și floricelele de pe câmpii	342
Și ziceți că guvernarea e de dreapta? Aveți grijă că o îngropați! ...	343
Un atentat la securitatea națională și stabilitatea țării.....	344
Un exemplu de egoism grețos	345
Specialiști ai Băncii Naționale a României ieșiți din zona de autosuficiență și confort!	346
Fondurile europene și câinii cu colaci în coadă.....	348
CAPITOLUL 7.	
Criză – pandemie – lacrimi și furie.....	349
După fapte, și „răsplată”!	349
Să avem nădejde!	350
Am ajuns de mirarea planetei.....	351
E mai mare frica de foame!.....	352
Între democrația exclusivistă și condamnarea la suferință și moarte	353
De vină sunt morții!.....	354
Atenție, riscați o revoluție cum nu s-a mai văzut!	355
Vă ajunge zoaia printre măsele, poate și proteina vreunui păduche.....	356
Vă preveni!	358
Stau prea mulți netrebnici în fruntea statului.....	359
Lăsați-l naibii de coronavirus, mor cu zile bolnavii din cauza altor afecțiuni, întrucât lipsesc medicamente elementare!.....	360
Profitoria mascată prin chete publice	363
Bibliografie selectivă.....	365

PREFAȚĂ

Comunicare și trăire socială

Exemplele, reflecțiile personale și experiențele de viață narate de Marius Pașcan în acest volum, exprimă elan și implicare în configurarea pulsionilor evenimentțiale din sfera publică autohtonă. Autorul, afirmat ca politician activ în ultimele două decenii, deținând funcții și demnități de mare responsabilitate socială (prefect al Județului Mureș, senator și deputat, membru și chiar vicepreședinte al Comisiei de cultură și media din Parlamentul României), trimite prin intermediul mass-media mesaje mobilizatoare diverselor segmente de public, dar și adversarilor săi politici –, și nu doar le trimite dar, așa cum rezultă din orientarea lor pregnant-interogativă, așteaptă și feed-back-ul acestora! Poate de aceea multe dintre eseurile și articolele acestei cărți sunt materiale publicistice de atitudine, nu doar scrise cu „nerv” și înveșmântate în sintagme (uneori) surprinzătoare, ci vizând chiar din proiect ținte precise. Alte articole sunt focalizate tematic pe momente istorice de anvergură sau se fixează pe latura contemplativ-evocatoare a literaturii noastre clasice, reliefând operele și biografiile unor clasici ai literelor românești. Sunt și câteva studii și cercetări întreprinse într-un domeniu mai nou al învățământului românesc, importat nu de multă vreme de dincolo de Oceanul Atlantic, și anume: comunicarea și relațiile publice, de care autorul s-a atașat și în virtutea profesiei de lector universitar,

Am efectuat frecvent acest exercițiu al comunicării publice străduindu-mă să separ grâul informațiilor veridice, asumate, corecte, de neghina parazitara a dezinformărilor și manipulărilor răuvoitoare din câmpul comunicării și al relațiilor publice. Am filtrat consecvent actualitatea observând, analizând, ambalând comunicarea în temeiul unor valori morale, etice, deontologice, dintotdeauna valabile, benefice, mereu călăuzitoare. Le-am prezentat, explicat pe îndelete în articolele publicistice care compun prezenta lucrare.

Sunt studii și cercetări în domeniul comunicării, precum și diverse articole publicate în acest an în presa locală și națională sau transmise prin social media. Aceste materiale, care abordează diverse domenii de activitate, compun ca un puzzle realitățile și actualitatea zilelor noastre. Le-am trecut prin filtrul și barometrul personal al reflectării abordând subiecte la ordinea zilei cu caracter istoric, cultural, politic, din perspectiva administrației publice și a unităților administrativ teritoriale (în mod special reflectând problemele județului Mureș), sau având referințe de natură socială, economice, privitoare la pandemie și criză, dezinformare și manipulare.

Orânduirea comunicării ne modelează existențele. Reprezintă o puternică forță de informații și influența suprastatală, în păienjeniușul căreia suntem captivi zi de zi. Aceasta este lumea zilelor noastre, devenită un mare „sat global”, după cum o anticipa teoreticianul mass-media canadian, Marshall McLuhan, în urmă cu mai bine de o jumătate de secol.

Uneori, comunicarea publică scrie istoria. Așadar, să orânduim comunicarea și istoria împreună!

AUTORUL

CAPITOLUL 1.

Comunicare, relații publice, etică și deontologie

Transparența în administrația publică, comunicarea de criză și dezinformarea

Motto:

„Dacă ceva poate să meargă rău, administrația o va face întreit.” (Edward A. Murphy)

Transparența în administrația publică a depășit demult stadiul principiilor, fiind materializată printr-o legislație complexă. Totuși, prevederile legislative în materie nu sunt întotdeauna respectate iar o situație de criză pandemică poate crea, după cum s-a demonstrat, pretextul și cadrul oportun ignorării sau ocolirii reglementărilor în acest domeniu. Câtă vreme este afectată transparența, are de suferit și comunicarea publică oficială, iar o comunicare publică inadecvată, eronată sau unilaterală, într-o perioadă de gravă criză sanitară, economică, socială, generează neîncredere, poate conduce la panică și poate asigura premise favorabile stimulării manipulărilor și a dezinformării. Ne confruntăm cu un fenomen tot mai periculos, pe fondul dezvoltării tehnologiei și a mijloacelor de comunicare, iar dezinformarea se manifestă agresiv și poate avea consecințe similare unui (corona)virus fatal.

1) Un cadru legislativ adecvat transparenței în administrația publică

Începând din anul 2001, de două decenii până în prezent, în România s-au adoptat consecvent diverse reglementări, acte normative care promovează asigurarea transparenței în administrația publică. În acest sens, Constituția României, la art. 3, statuează „Dreptul la informație”, respectiv al. (1) „Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit” și al. (2) „(2) Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.”¹ Prin reglementări ulterioare, au fost legiferate succesiv: accesul la informație, achizițiile publice, declararea averilor, regimul incompatibilităților și al conflictelor de interese, statutul și codul de conduită al funcționarilor publici, s-au impus reguli pentru achizițiile publice și licitațiile electronice, s-a urmărit consecvent și susținut promovarea transparenței decizionale în administrația publică, toate acestea conducând la configurarea și promulgarea Codului Administrativ². Însumate, aceste acte constituie, de fapt, reglementări fundamentale materializând principii care compun spațiul normativ al reformei instituționale în România, după modelul normativ impus prin rezoluții și directive ale Uniunii Europene.

¹ Constituția României, republicată în M.of. nr. 767 din 31 octombrie 2003.

² Codul administrativ a fost aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, publicată în M.of. nr. 555 din 05 iulie 2019, cu modificările și completările ulterioare.

De altfel, tonul instituțional a fost dat, în urmă cu 20 de ani, chiar prin Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001, care, având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, prevede „(2) Transparența permite asigurarea unei mai bune participări a cetățenilor la procesul de decizie, garantând o mai mare legitimitate, eficacitate și responsabilitate a administrației față de cetățeni într-un sistem democratic. Transparența contribuie la consolidarea principiilor democrației și drepturilor fundamentale, astfel cum sunt acestea definite în articolul 6 din Tratatul UE și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.”³ De altfel, Carta menționată consacră, la art. 42, dreptul de acces la documente, în sensul că „Orice cetățean al Uniunii și orice persoană fizică sau juridică care are reședința sau sediul social într-un stat membru are dreptul de acces la documentele instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii, indiferent de suportul pe care se află aceste documente.”⁴

Aceste normative au fost însă precedate de prevederi vizând transparența deciziilor prin Tratatul de la Maastricht, din 1992, iar principiul deschiderii a fost statuat explicit dar interpretabil în art.1 din Tratatul privind Uniunea Europeană, care stipulează că deciziile în UE trebuie să fie adoptate cât mai deschis posibil. Ulterior, în Tratatul de la Amsterdam, din 1997, a fost inclus dreptul accesului la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și Comisiei, precum și în beneficiul tuturor persoanelor

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001R1049&qid=1597046485321&from=RO>, accesat la data de 01.11 2021

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:ro:PDF>, accesat la data de 01.11 2021.

Când comunicarea publică scrie istoria fizice și juridice avându-și reședința sau sediul social într-unul dintre statele-membre

În România, legislația în domeniul transparenței impune deschiderea și promovarea activităților din cadrul administrației publice centrale și locale către cetățeni, prin atragerea participării publicului la procesul de elaborare a reglementărilor și, totodată, prin antrenarea participării cetățenilor la procesul de luare a deciziilor. În acest cadru, conlucrează la elaborarea reglementărilor specifice vizând viața comunității, în postura de parteneri, reprezentanții administrației publice locale, instituții și servicii publice, împreună cu beneficiarii serviciilor acestora, în postura de simplii cetățeni, organizații neguvernamentale, structuri asociative și, în general, societatea civilă.

De altfel, transparența nu rămâne unilateral la dispoziția autorităților administrației publice centrale și locale ori a altor instituții publice care utilizează resurse financiare publice, ci constituie o obligație legală, implicit privitoare la aducerea la cunoștința publică a proiectelor de reglementări, chiar înainte ca acestea să fie adoptate. În acest fel, se creează cadrul pentru ca destinarii reglementărilor, persoane fizice sau juridice, să aibă posibilitatea de a formula sugestii și recomandări pentru proiecte aflate în stadiul de proiect. Prin urmare, intervențiile formulate în elaborarea reglementărilor vor fi analizate de către instituțiile inițiatore care, mai apoi, vor decide asupra posibilității de includere a propunerilor înregistrate în varianta finală a actelor normative elaborate. La fel de importantă este participarea publicului la procesul de luare a deciziilor, legislația actuală conferindu-le posibilitatea celor interesați să participe și să-și

exprime punctele de vedere în cadrul ședințelor instituțiilor publice.

În această enumerare sunt incluse cele mai importante acte normative care s-ar cuveni să asigure o transparență deplină în instituțiile publice, în administrația publică locală și centrală din țara noastră: Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public; Norme metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public; Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției; Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică; Hotărârea Guvernului nr. 195/2010 privind aprobarea Strategiei naționale „e-România”.

Mai sunt și alte reglementări adiacente normativelor menționate, care materializează principiului transparenței, culminând cu Codul Administrativ care, la art. 8, stipulează „Principiul transparenței – (1) În procesul de elaborare a actelor normative, autoritățile și instituțiile publice au obligația de a informa și de a supune consultării și dezbaterii publice proiectele de acte normative și de a permite accesul cetățenilor la procesul de luare a deciziilor administrative, precum și la datele și informațiile de interes public, în limitele legii. (2) Beneficiarii activităților administrației publice au dreptul de a obține informații de la autoritățile și instituțiile administrației publice, iar acestea au obligația corelativă a acestora de a pune la dispoziția beneficiarilor informații din oficiu sau la cerere, în limitele legii.”

În plus, încă din luna august a anului 2020, a fost supus dezbaterii publice pe platforma „E-Consultare.gov.ro”, din păcate

Când comunicarea publică scrie istoria fără succes, adică fără a fi adoptat până în prezent, un Proiect de Hotărâre pentru aprobarea Metodologiei privind transparența decizională în administrația publică⁵. În nota de fundamentare a acestui proiect, chiar autorii acestuia, respectiv reprezentanții guvernului, recunosc că „au fost identificate două mari categorii de disfuncționalități în implementarea de către autoritățile și instituțiile publice a transparenței decizionale:

1. aplicarea sau interpretarea neunitară (lacune în practicile de lucru, lipsa unor proceduri concrete, lipsa alocării resurselor umane pentru acest domeniu);
2. lipsa prioritizării domeniului transparenței pe agenda conducerii autorităților și instituțiilor publice.”

2) Soluții pentru eliminarea disfuncționalităților

În acest sens, pornind de la propunerile celor direct implicați, fiind vorba de autorități publice și societatea civilă, proiectul identifică și promovează o serie de soluții pentru eliminarea disfuncționalităților constatate de specialiști și stimularea transparenței în administrația publică, prin impunerea unei metodologii de lucru unitare. Se urmărește crearea unei structuri de personal adecvate pentru asigurarea transparenței la nivelul tuturor entităților publice. De asemenea, delimitarea clară a atribuțiilor și a competențelor funcționarilor desemnați pentru asigurarea transparenței decizionale în administrația publică și creșterea gradului de pregătire, profesionalizare a celor în cauză.

⁵ <http://e-consultare.gov.ro/w/proiect-de-hotarare-pentru-aprobarea-metodologiei-privind-transparenta-decizionala-in-administratia-publica-docx/>, accesat la data de 01.11 2021.

Corelativ, este necesară o standardizare a conținutului și a structurii site-urilor autorităților și instituțiilor publice. Totodată, se impune crearea unor documente unitare și modele cu format uniform, ușor accesibil, pentru toate procedurile de consultare publică, iar acestea să fie utilizate în consonanță de către toate autoritățile și instituțiile publice centrale și locale. În privința mecanismelor de comunicare instituțională, este necesară și o extensie a canalelor de informare care să permită proceduri de consultare publică prin integrarea unei platforme centrale la care să fie conectate instituțiile administrației publice.

Însă, câtă vreme nu se vor face pași concreți pentru materializarea acestor obiective, prin adoptarea normelor de aplicare legislativă, transparența rămâne un principiu generalist, transpus și materializat subiectiv la nivelul administrațiilor și instituțiilor publice. O reală schimbare și primenire în această privință presupune și angajarea unor campanii de informare eficiente, urmând modelul celor desfășurate în urmă cu câțiva ani, odată cu adoptarea legilor privind accesul la informație și a transparenței decizionale în administrația publică. Doar astfel, print-o consecvență comunicare, prin campanii, dezbateri și explicitare în spațiul public, deopotrivă cetățenii și funcționarii publici vor cunoaște mai bine care le sunt drepturile și obligațiile, vor ști temeinic ce au de făcut. De asemenea, se poate demonstra pe baza funcționării propriu-zise și a experienței în acest domeniu, orice lege trebuie implementată pragmatic și transpusă iscusit în practici instituționale, astfel încât să permită la modul concret relaționarea, fără sincope și erori, dintre cetățean și instituțiile publice. Evident, pentru o justă implementare legislativă, sunt necesare cursuri de pregătire a funcționarilor publici pentru

Când comunicarea publică scrie istoria cunoașterea și operarea cu noile reglementări. Nu în ultimul rând, succesul instituțional constă în controlul și evaluarea implementării legilor. Prin studii, analize și rapoarte periodice de specialitate, administrația publică și legiuitorii trebuie să aibă o imagine clară a schimbărilor reale, a funcționării adecvate, a performanțelor obținute și a eficienței generate de noul cadru normativ.

Am evidențiat cadrul juridic pe baza căruia este, teoretic, asigurată transparența în administrație și instituțiile publice, accesul la informațiile de interes public, comunicarea cu publicul, relațiile cu mass-media sau prin intermediul platformelor de comunicare electronică. Există însă în realitate și actualitate mari diferențe de la o instituție publică la alta, în privința respectării cadrului normativ în această privință, implicit în ce privește asigurarea resurselor, a structurilor organizatorice necesare precum și a specialiștilor familiarizați cu comunicarea publică și legislația aferentă. Diferențele sunt chiar majore, dacă ne raportăm la instituțiile publice din zonele urbane, comparativ cu cele din mediul rural. Inexistența unui cadru metodologic reglementat unitar, privitor la asigurarea transparenței, a condus la răspunsuri instituționale și soluționări diferite. Această situație a fost vădită cu toate deficiențele sale mai ales în situația de criză sanitară și economică generată de pandemia de coronavirus Covid-19.

3) Apusul transparenței și comunicarea de criză

Desigur, criza pandemică poate fi asimilată unei situații extreme, de forță majoră, dar tocmai în astfel de împrejurări și prin astfel încercări la limită se verifică puterea, soliditatea

instituțională, capacitatea organizatorică, cea de reacție și răspuns eficient la provocări. Într-o astfel de situație, când sunt promovate normativ restrângeri de drepturi și libertăți, când se reduce la minimum necesar contactul fizic direct dintre autorități, reprezentanți ai administrației, instituțiilor publice și cetățeni, cu atât mai mult se pune în evidență capacitatea instituțională de a asigura transparența, o comunicare alternativă eficientă, pe cale electronică, prin mass-media și social media, prin site-urile proprii. Or, s-a demonstrat în situația de criză pandemică exact contrariul, adică adoptarea intempestivă de reglementări, fără nicio dezbatere publică, ocolirea procedurilor de achiziție publică prin încredințări și investiții directe, politic clientelare, netransparente, fără nicio comunicare publică, centralizarea informațiilor de interes public și gestionarea discreționară a acestora de către un grup de comunicare strategică la nivel național.

Achizițiile publice din starea de urgență au fost verificate, în anul 2020, de către Curtea de Conturi a României, care a constatat că, la nivel central și local, în perioada 16 martie – 31 mai 2020, adică în plină pandemie de coronavirus, abaterile financiar-contabile însumează 659 de milioane de lei. Totodată, prejudiciile rezultate în urma achizițiilor publice efectuate în starea de urgență se ridică la suma de 38,3 milioane de lei.

Parlamentul României a stabilit, în luna noiembrie 2021, înființarea unei Comisii parlamentare speciale de anchetă la nivelul Camerei Deputaților privind achizițiile publice de consumabile în sectorul sanitar, materiale de protecție, măști și aparatură medicală, toate realizate în regim de urgență. Respectivul achiziții, în timpul stărilor de urgență și de alertă, s-au efectuat de către Ministerul Sănătății, direcțiile de sănătate publică și alte instituții aflate în